

Multinationell flygövning i Norge

F 21 i Luleå deltog med sina JAS 39 Gripen i den multinationella övningen Nordic Air Meet som genomfördes i Norge.

Foto: F 21

Gripen-divisionen vid F 21 i Luleå har övat jaktstrid i multinationella operationer genom att delta i övningen Nordic Air Meet 03 som genomfördes på Örlandbasen i Norge.

I månadsskiftet september-oktober deltog andra divisionen – Urban Blå – ur Luleåflottiljen F 21 i den veckolånga flygövningen Nordic Air Meet 03. Övningen är årligt återkommande och genomfördes i Norge vid Örland Hovedflystasjon, med deltagare från Norge, Finland, Schweiz och Sverige.

Örland Hovedflystasjon är en av Norges två huvudflygbaser och ligger på en udde vid Trondheimsfjordens inlopp, präglad av ett hårt klimat invid den norska atlantkusten.

Värdlandet Norge deltog i övningen med 338 skvadron med F-16, som är det norska flygvapnets snabbinsatsstyrka. Under de senaste åren har de bland annat erfarenheter från Afghanistan och Kosovo,

där de deltagit i Nato-operationer. Finland deltog med 11:e jaktdivisionen från Rovaniemi, samma division som i augusti besökte F 21 och deltog i övningen Arctic Fighter Meet. Divisionen flyger F-18C/D Hornet, som i Finland används enbart för jaktuppgifter.

Från Schweiz deltog divisionen Staffell 11 hemmahörande i Dübendorf utanför Zürich, som även de flyger F/A-18 Hornet. Staffell 11 har tidigare deltagit i flera internationella övningar, bland annat i de årligen återkommande så kallade Tiger Meets, tillsammans med flygdivisioner från olika nationer.

Internationell jaktstrid

Större delen av den svenska kontingenten, ▶▶▶

▶▶▶ bestående av tekniker, underrättelsepersonal och flygstridsledare, anlände till Örland redan en dag tidigare med TP 84 Hercules. Detta för att hinna förbereda sig tills flygplanen anlände dagen därpå.

De svenska teknikerna disponerade en egen hangar där man kunde jobba och en platta för flygplanen precis utanför.

Målet med Nordic Air Meet 2003 var att öka deltagarländernas förmåga till COMAO – Composit Air Operations – det vill säga luftoperationer där olika nationers flygstridskrafter samverkar. Inriktningen under övningsveckan var i huvudsak jaktstrid i internationella operationer.

Upplägget i stort gick ut på att börja med manövrerande strid två mot en och två mot två. Efterhand övergick det till scenarioövningar fyra mot fyra, för att avslutas med fyra mot tolv. Det blandades

mellan flygslagen, så att alla fick möjlighet att möta och flyga tillsammans med övriga nationer.

Urban Blå kunde bjuda med utländska kolleger i baksits på en JAS 39B, två piloter från varje land erbjöds att flyga med. Alla sade sig vara imponerade av Gripens manöverförmåga och presentationen av information i cockpit. Deras synpunkter gav även värdefulla insikter om hur systemet ytterligare kan förbättras och anpassas mera för internationella insatser.

– Jag är stolt över att ha fått möjlighet att flyga Gripen, säger den norske piloten "Tintin" från vid 338 skvadron.

– Det gav många nya erfarenheter och jag hoppas att samarbetet mellan våra länder kan utvecklas i framtiden. Jag ser fram emot nästa års Nordic Air Meet.

Även Staffel 11 och 338 skvadron bjöd

på baksitsflygningar i sina respektive flygplanstyper. Kapten **Mikael Lundkvist** var en av de svenskar som flög F/A-18 Hornet med schweizarna.

– Det var mycket intressant, särskilt eftersom vi övade mot Gripen. Mest givande var att jämföra deras taktik med vår egen. Sedan var det ju också hyfsat kul att själv få spaka en F/A-18, säger Mikael Lundkvist och ler.

Gemensam referenspunkt

Under övningen deltog även flygstridsledare från alla tre gästande nationer, varav två svenskar. De fick prova på att leda från den norska stridsledningscentralen och att fullt ut leda enligt Nato-standard, vilket inte görs så ofta i Sverige.

En metod som användes var bland

Tekniker klargör Gripen på den norska Örland-basen under Nordic Air Meet 2004.

Foto: F 21

Svenska piloter fick flyga med i de övriga nationernas olika flygplanstyper. Här taxar en norsk F-16B Fighting Falcon ut till start. Foto: F 21

annat "Bullseye-principen". Det innebär att det finns en referenspunkt i övningsområdet benämnd "Bullseye", som man utgår ifrån när positioner på egna, oidentifierade och fjentliga flygplan anges.

Denna metod är särskilt användbar i större operationer, då det är svårt och tidskrävande att ge varje flygplan positioner utifrån det egna läget.

Övningen avslutades under fredagen. Som ett avslutande övningsmoment möttes svenska och norska flygförband i en luftstridsövning som gick ut på att Urban Blå skulle ta sig ut ur norskt luftrum och hem till Luleå.

Goda erfarenheter

Sammantaget kan övningen anses ha varit mycket lärorik för alla deltagare från F 21. Urban Blås divisionschef, överstelöjtnant **Mats Hakkarainen** var mycket nöjd med den svenska personalens insats:

– Piloter, underrättelsebefäl och flygstridsledare har fått ett fantastiskt övningsutbyte. Divisionen har genomfört manövrerande strid upp till rote mot rote mot andra högprestandaflygplan, vi har deltagit i större scenarion från fyra mot fyra upp till fyra mot tolv tillsammans med och mot andra nationer. Under alla dessa pass har de andra länderna nyttjat skarpa

facklor och remsor vilket gett oss utökad kunskap om vårt eget system.

– Våra finska kolleger från Rovaniemi känner vi sedan tidigare. Dessutom har vi har fått god personlig kontakt med ytterligare två utländska divisioner.

Mats Hakkarainen anser att dessa personliga kontakter är värdefulla och utgör en grund för ett utökad samarbete samt att kunna lyfta den svenska kunskapsnivån än mer när det är dags för Nordic Air Meet 2004, som ska genomföras i Luleå.

Det kan konstateras att Gripen funge-

rade bra under övningen, inget pass fick ställas in på grund av flygplansfel.

– Våra tekniker har gjort ett mycket bra jobb och sett till att flygplanen fungerat näst intill perfekt. Därutöver har flygunderhållskompaniets personal besökt stridsledningscentralen för att få förståelse om övningarna i luften. Vi har lärt oss mycket och ska vara stolta över vad vi presterat, säger Mats Hakkarainen. ●

ARTIKELFÖRFATTARNA ÄR FÄNRIKAR VID ANDRA DIVISIONEN VID F 21 LULEÅ.

F/A-18 Hornet från det schweiziska flygvapnet taxar ut till start på Örand-basen.

Foto: F 21